

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Mari Jauregi Amileta

*Zumarraga,
Gipuzkoa
(1926)*

Aurkibidea

Biografia

1926an jaio zen, Zumarragako Aranburusakon auzoko Oraagoikoa baserrian. Aita bertakoa zen, eta ama Leturiondo baserrikoa. Hiru anai-arrebatan gazteena zen. Baserritik bizi izan da beti. Behiak izaten zituzten garai batean (baita grabazioa egin zitzaionean ere) eta esnea kalera saltzen zuten, etxez etxe. Eskolan, zazpi urterekin hasita, mojetan ibili zen lehenbizi eta, ondoren, "hermanoetan". 13 urterako hasi zen artzain, eta Pagotxeta mendiko bordan pasatzen zituen artzaintzako garaiak. Soldadutzan Afrikan egon zen, eta Lazkao Txikirekin bertan pasatakoak kontatzen ditu.

Zintak

ZMG-025

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Otegi, Aitziber
- **Data:** 2010-06-23
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberría, Eider
- **Transkribatzailea(k):** Etxeberría, Eider

Pasarteak

1. Etxearen egoera pixkanaka hobetzen

- **Erref:** ZMG-025/002
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:03:46. **Bukatu:** 00:05:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

<p>Joxe Mariren jaiotetxean, bere aitona-amonak erreterero ziren, baina 32.000 pezetaren trukean erosi zuten baserria 1925-26an. Gerora, argia egiteko turbina bat jarri zuten txabolan; eta sei bonbillarentzako adina energia sortzen zuen horrek; 7000 pezeta balio zuen sistema hori jartzeak; eta nola-hala ordaindu zuten.</p>

2. Etxeko argindarra, gero eta hobe

- **Erref:** ZMG-025/004
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:07:56. **Bukatu:** 00:08:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Argindarra sortzeko, txabolan turbina jarri zuten. 1926an jarri zuten turbina hura; eta 1947an, behetik ekarri zuten argindarra.

3. Lehengo bideak eta otsoengandik babesteko moduak

- **Erref:** ZMG-025/006
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:11:39. **Bukatu:** 00:13:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Oragoikoa baserria zen beraiena, eta handik gertu pasatzen zen Azpeitirako bidea. Pertsona bakarra joanez gero bidean, otsoek eraso egiten ziotenez, basoak erre egiten zituzten. Baserri inguruko mendiak eta bideak aipatzen ditu.

Transkripzioa

- Gaiñantzen, hemendik, Oratik, mendi-biden, Azkoiti aldea ta toki hoietare pasua...

- Hemendik Azpeitira, hor kamiñua in baiña lehenago, hemendi Azpeitira, hemendi. Hemendi gora. Hemendi gora.

- Baiña hor goran ze mendi o ze...?

- Pagotxeta.

- Pagotxeta.

- Pagotxeta, handikan. Lehenago, hor kamiñua in baiña lehenago, hamendi. Ta esaten due, ba, lehenago mendik zikinduta, zeak, otsok atakutzen zuela persona bakarra edo, su eman ta erre itten zituela, garbittu itten zuela, su emanda, mendiya. Hala esaten due. Eta hemen hortik bidia. Ta Naparraotik, berriz, hor goiyan, mandabidia. Naparrotik ardua mandotan Azpeitira ta eramaten emen zuen.

- Pagotxeta. Ze mendi gehiyo hemen bueltan?

- Hor Izazpi ta Samiño ta, hori, bi altuen horik.

- Ta hoitatik noa dago pasoa? Bertaiño, ala...?

- Noa bertaiño?

- Ba Pagotxetatik Azpeitira...

- Azpeitira.

- ... juten zan bezela, Izazpitik eta... Nola?

- Izazpitik ez dao pasadizoik. Bueno, pasadizua, bai, jun ezkeo, baiña. Kamiñoti Azkoittira, Oletati ta Azkoittira ta. Leno hor kamiñuik ez zan garaiyan, hala esaten due, mendiya erre itten emen zuen; bestela, atakau itten emen zuen gauen zeak, pertsona bakarra ta.

4. Behien esnea Zumarragara

- **Erref:** ZMG-025/008
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:13:42. **Bukatu:** 00:15:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Baserrian ganadua zeukaten: 8 esne-behi, idiak, ardiak... Behiek emandako esnea Zumarragako etxeetan saltzen zuten. Gerora, mojen eskolara eramaten zuten esnea.

5. Esnea eramateko moduak

- **Erref:** ZMG-025/009
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:15:37. **Bukatu:** 00:18:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak

Laburpena:

Esnea nola garraiatzen zuten azaltzen du: asto eta behor gainean, motorrean, autoan... Esnea goizero eramaten zuten. Autoa erostea lortu zutenekoa kontatzen du.

6. 'Lazkao Txiki'ren txistea

- **Erref:** ZMG-025/025
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:48:53. **Bukatu:** 00:50:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Lazkao Txikirekin egon zen soldadutzan. Txiste-kontalari aparta zen hura. Lazkao Txikiren txiste bat kontatzen du.</p>

Transkripzioa

- Eta Lazkao Txikin xelebrekerin bat; gogon izango dezu, ba, baten bat? Bi urten hainbeste...

- Bueno... Hainbeste bertso, hainbeste bertso're bai... Ta hainbeste txiste. Txisteik bukau're ez zitzakon iten harei. Ezta bukau're. Hementxe behin, Zumarragan bagare kuadrillia, hura txiste-kontatzen, ta Patxi ezkiotarra tabernariya etorri zan. Gu ikusi gintzanen, ta Lazkao Txiki bere kontuk aitzea. Ta aizkenengua kontau zun, eta jendiai parre eragin. ta hola parrez jendia, ta "e! Hau aittuizue! Hau aittuizue! Hau, hau, hau, aittuizue!" ta parrez jendia. ta esan dio, esan zunen... kaben dios, andria ala gizona're ahaztu zat" eta... Jun da bikariona: "Jun zaiz gure etxea, gure kuarton ez dago lo itteik!". Ez dakit, ba, andria laga, gizona jun zan e, ya ahaztu in zat

7. 'Txirrita'ren bertsoa

- Gaia(k):**

- Laburpena:**

8. "Gure herriko bikarioak..." bertsoa

- Gaia(k):**

- Laburpena:**

Transkripzioa

"Gure herriko bikariyuak
pulpittotikan esan du
ezkondu gabe gelditzen danak
kontzientziya galtzen du.
Nik ez genduan honinbesteko
proportziorik izandu.
Gazte polit bat hartuko nuke
zuk bilatuko bazendu".

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-09

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com